ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Αθήνα, 16/1/98

Υπό την προεδρία του Πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη συνεδρίασε σήμερα στις 10.30 το πρωί το Υπουργικό Συμβούλιο, με αντικείμενο την Κοινωνική Πρόνοια.
Μετά τη συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία διήρκεσε τρεις ώρες, ο Πρωθυπουργός προέβη στην ακόλουθη δήλωση προς τους δημοσιογράφους:

"Συζητήσαμε σήμερα στο Υπουργικό Συμβούλιο πώς θα παράσχουμε περισσότερη και καλύτερη κοινωνική φροντίδα στους Έλληνες πολίτες.

Η κοινωνική πρόνοια στην Ελλάδα αναπτύχθηκε άναρχα. Αναπτύχθηκε με παρεμβάσεις ιδιωτών, με παρεμβάσεις της πολιτείας, που πολλές φορές εξυπηρετούσαν συγκεκριμένες πολιτικές σκοπιμότητες. Το σύστημα είναι αναποτελεσματικό και σπαταλά πόρους.

Αποφασίσαμε, λοιπόν, με βάση ό,τι υπάρχει, να προχωρήσουμε σε μια καλύτερη οργάνωση, να χτίσουμε ένα εθνικό σύστημα κοινωνικής φροντίδας. Έτσι ώστε οι πόροι να αξιοποιούνται, να υπάρχει περισσότερη αποτελεσματικότητα, να παρέχεται βοήθεια σε περισσότερους και κυρίως σ' αυτούς που έχουν πραγματικές ανάγκες.

Θα συνεχίσουμε τις πολιτικές, που έχουμε αρχίσει. Πολιτικές, που έχουν σκοπό να βοηθήσουν τους ηλικιωμένους, τη φροντίδα στο σπίτι, να βοηθήσουν την οικογένεια, να ανοίξουν περισσότεροι βρεφονηπιακοί σταθμοί, να λειτουργήσουν οι ήδη υπάρχοντες και μάλιστα και τα απογεύματα.

Θέλουμε να βοηθήσουμε περισσότερο τα άτομα με ειδικές ανάγκες, να αναπτύξουμε τα προγράμματα. Θέλουμε, επίσης, να αντιμετωπίσουμε τα ειδικά προβλήματα, που συναντούν αυτή τη στιγμή ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

Η κοινωνική φροντίδα είναι από τα πιο σημαντικά κεφάλαια της πολιτικής της κυβέρνησής μας και γι' αυτό έχει το αμέριστο ενδιαφέρον μας".

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Αθήνα, 16/1/98

Υπό την προεδρία του Πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη συνήλθε σήμερα στις 10.30 το πρωί, το Υπουργικό Συμβούλιο, στην πρώτη συνεδρίασή του με την έναρξη της καινούριας χρονιάς. Αντικείμενο η πολιτική της Κυβέρνησης στον τομέα της Πρόνοιας, με εισηγητές τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας Κώστα Γείτονα και τους Υφυπουργούς Θεόδωρο Κοτσώνη και Μανώλη Σκουλάκη.

Στόχος της συζήτησης το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας και ειδικώτερα:

- Η συστηματοποίηση των δράσεων στον τομέα της Πρόνοιας. Η ενίσχυση των παρεχομένων υπηρεσιών και η ποιοτική αναβάθμισή τους.
- Η λήψη νέων μέτρων και η προώθηση πρόσθετων και σύγχρονων διατομεακών πολιτικών και συντονισμένων δράσεων για την στήριξη συγκεκριμένων ομάδων πληθυσμού.

Στο Υπουργικό Συμβούλιο έγινε εκτενής συζήτηση:

* Για τις υπάρχουσες προνοιακές δράσεις (επιδόματα και οικονομικά βοηθήματα, παροχή ανοικτής και κλειστής περίθαλψης σε άτομα με ειδικές ανάγκες και ηλικιωμένους, φιλοξενία παιδιών προσχολικής ηλικίας, προγράμματα υιοθεσίας και αναδοχής, προγράμματα κατασκηνώσεων, προγράμματα για τις ευπαθείς ομάδες).
* Υπήρξε συμφωνία ως προς την αντίληψη, ότι οι αδυναμίες στο υφιστάμενο σύστημα και οι αυξανόμενες ανάγκες, καθιστούν απαραίτητο το νέο σχεδιασμό και προσαρμογή στο υπάρχον σύστημα.

Ο νέος σχεδιασμός πρέπει να στηρίζεται:

- Στην αποκέντρωση των υπηρεσιών
- Στην ορθολογικότερη διαχείριση των πόρων και την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.
- Στην ανάπτυξη νέων σύγχρονων δομών.
- Στην ανάπτυξη διατομεακών πολιτικών και συντονισμένων δράσεων για συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού.

Αυτές ακριβώς τις επιδιώξεις έρχεται άλλωστε να υπηρετήσει το νέο νομοσχέδιο για το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας με ιδιαίτερη αναφορά στην ανάπτυξη διατομεακών πολιτικών και συντονισμένων δράσεων για συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμών.

Πολλές απ' αυτές τις δράσεις έχουν ήδη δρομολογηθεί. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν:
Το πρόγραμμα για την τρίτη ηλικία "Βοήθεια στο σπίτι", η μεταβίβαση της αρμοδιότητας Κρατικών Παιδικών Σταθμών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, το πιλοτικό πρόγραμμα για το παιδί "Απογευματινή λειτουργία Παιδικών Σταθμών", το πρόγραμμα για τα νέα ζευγάρια, τα μέτρα για την κοινωνική προστασία ευπαθών ομάδων πληθυσμού (εγκαταλελειμένα παιδιά, παιδιά των φαναριών, κακοποιημένες γυναίκες, Έλληνες τσιγγάνοι, πρόσφυγες).

Ωστόσο, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τη λήψη και νέων, ενισχυτικών μέτρων όπως:

* Η συνέχιση σε 102 ακόμη Δήμους του προγράμματος "Βοήθεια στο σπίτι" με προοπτική επέκτασης σε όλη τη χώρα εντός τριετίας.

* Η δημιουργία 22 Κέντρων Κοινωνικής υποστήριξης, κατάρτισης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες σε ισάριθμους Νομούς της χώρας, με σκοπό την ανάπτυξη ανοικτής περίθαλψης σε αντικατάσταση της περίθαλψης σε ιδρύματα.
* Η δημιουργία 2 κέντρων Αυτιστικών Ατόμων.
* Η θέσπιση Κάρτας αναπηρίας που καθιερώνει την κατά ενιαίο τρόπο, και από όλα τα ασφαλιστικά ταμεία πιστοποίηση της αναπηρίας.
* Η αύξηση επιδομάτων. (Και το 1997 αυξήθηκαν κατά 15%)

Ιδιαίτερη συζήτηση έγινε για τη φιλοσοφία, το σκοπό τις αρχές, τις επιλογές και τον τρόπο ανάπτυξης του Εθνικού Συστήματος. Πιο συγκεκριμένα:

- Συμφωνήθηκε ότι χρειάζεται να επαναπροσδιορισθεί:

α. Το φάσμα των κοινωνικών φροντίδων που παρέχονται σε άτομα ή ομάδες καθώς και οι αρχές και τα κριτήρια παροχής τους.

β. Ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη, οργάνωση και λειτουργία υπηρεσιών και φορέων πρόνοιας.

Η κοινωνική πρόνοια στην Ελλάδα αναπτύχθηκε άναρχα και αποσπασματικά σε δύσκολες ιστορικές περιόδους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, οι υπηρεσίες και τα προγράμματα να προσανατολίζονται σε ξεπερασμένες δράσεις, να μην μπορούν να ανταποκριθούν στις πραγματικές ανάγκες του σήμερα, και ακόμη περισσότερο να δημιουργήσουν προϋποθέσεις για την ισότιμη συμμετοχή αδυνάτων ομάδων ή ατόμων στην κοινωνική και οικονομική ζωή.

- Καθορίστηκε ο στόχος της κοινωνικής πρόνοιας ως θεσμός επικουρικής και συγκεκριμένης κοινωνικής φροντίδας, ο οποίος πρέπει να αποσκοπεί:

⇒ Στη διαμόρφωση πνεύματος κοινωνικής αλληλεγγύης στο λαό και στη δημιουργία προϋποθέσεων κοινωνικής συμβίωσης σύμφωνα με τις αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης.

⇒ Στην αντιμετώπιση και αποκατάσταση συνεπειών που προκαλούνται από κοινωνικά προβλήματα και πάγιες ή έκτακτες καταστάσεις σε ομάδες ή άτομα.

⇒ Στην ανάπτυξη φροντίδας για την παιδική προστασία, τη μητρότητα αλλά και την Τρίτη Ηλικία.

⇒ Στην εξασφάλιση προϋποθέσεων αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες και προβλήματα και ενίσχυσης των δυνατοτήτων συμμετοχής τους στην οικονομική και κοινωνική ζωή.

⇒ Στην ενίσχυση των ατόμων που δεν έχουν ικανότητα αυτοεξυπηρέτησης, ώστε όσο γίνεται αυτοδύναμα να μπορούν να συμμετέχουν στο οικογενειακό και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Για την παροχή προνοιακής φροντίδας με βάση την αρχή της καθολικότητας, λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαίτερες προσωπικές, οικογενειακές και κοινωνικές συνθήκες.

Η προνοιακή φροντίδα περιλαμβάνει κοινωνικές υπηρεσίες, παροχές σε είδος και παροχές σε χρήμα.

Κάθε άτομο που διαμένει μόνιμα στην Ελληνική επικράτεια και βρίσκεται σε κατάσταση ανάγκης, δικαιούται φροντίδας.

- Αποφασίστηκε η στήριξη του Εθνικού Συστήματος σε δύο πυλώνες:

α) Τον δημόσιο τομέα, οι υπηρεσίες του οποίου αναδιοργανώνονται. Οι φορείς θα μετεξελιχθούν με αναδιαρθρώσεις και θα λειτουργούν και θα εποπτεύονται ανάλογα με τη εμβέλειά τους στο πλαίσιο κυρίως της Περιφέρειας, της Νομαρχιακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

β) Τον μη κερδοσκοπικό ιδιωτικό τομέα, οι φορείς και τα ιδρύματα του οποίου, ιδρύονται και λειτουργούν, ύστερα από έλεγχο της σκοπιμότητας και βιωσιμότητάς

τους με θεσμοθετημένες προδιαγραφές και σκοπό τη συμπληρωματική κάλυψη των αναγκών.

Το σύστημα αυτό συμπληρώνουν το εθελοντικό κίνημα και οργανώσεις μη κυβερνητικού χαρακτήρα, που αναπτύσσονται σε όλη τη χώρα και ο ιδιωτικός τομέας με σύγχρονο και αυστηρό πλαίσιο κανόνων λειτουργίας και κανόνων με την ενθάρρυνση του κράτους.

- Προσδιορίστηκαν οι βασικές επιλογές για την ανάπτυξη και λειτουργία του συστήματος, οι οποίες είναι:

⇒ Η κάλυψη όσων έχουν πραγματική ανάγκη σε ισότιμη βάση και με ιεραρχημένες προτεραιότητες.
⇒ Η υλοποίηση της προνομιακής δράσης στο πλέον αποκεντρωμένο επίπεδο.
⇒ Η συνεργασία και υλοποίηση κοινών δράσεων με τα δίκτυα πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και εν γένει τις Υπηρεσίες Υγείας με στόχο την πρόληψη για την άμβλυνση της ανάγκης.
⇒ Η ανάπτυξη δομών και μορφών ανοιχτής προστασίας και νέων σύγχρονων δομών, όπως τα ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ.
⇒ Η ενίσχυση της κοινωνικής φροντίδας στο σπίτι.
⇒ Η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού με την κατάλληλη επιστημονική στελέχωση (κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους, κοινωνιολόγους, κλπ).
⇒ Η συνεργασία και ο συντονισμός της δράσης με τα ασφαλιστικά ταμεία και η ανάπτυξη εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας από τα ασφαλιστικά ταμεία.
⇒ Η χρηματοδότηση μέσα από ανακατανομή και ορθολογική διαχείριση πόρων και αξιοποίηση περιουσίας. Επίσης, η ενθάρρυνση χορηγιών, δωρεών, κληροδοσιών, κλπ.
⇒ Οι προνοιακές δράσεις θα καλύψουν τις ανάγκες κοινωνικής φροντίδας όλων των επιπέδων.

- Καθορίστηκε η οργάνωση του Εθνικού Συστήματος. Πιο συγκεκριμένα:

α. Σε κρατικό επίπεδο οι κεντρικές υπηρεσίες μετασχηματίζονται σε επιτελικές και συγκροτούνται συλλογικά όργανα διαλόγου (π.χ. Εθνικό Συμβούλιο) σχεδιασμού και συντονισμού των δράσεων. Οι Υπηρεσίες της περιφέρειας έχουν όλες τις αρμοδιότητες εξειδίκευσης και υλοποίησης των προγραμμάτων και την ευθύνη εποπτείας και λειτουργίας ιδρυμάτων περιφερειακής εμβέλειας. Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ασκεί όλες τις αρμοδιότητες για τις δράσεις Νομαρχιακού επιπέδου και έχει την ευθύνη εποπτείας και λειτουργίας ιδρυμάτων Νομού. Στην Τοπική Αυτοδιοίκηση λειτουργούν οι Παιδικοί και οι Βρεφονηπιακοί Σταθμοί, τα ΚΑΠΗ και από τις κοινωνικές υπηρεσίες, προωθούνται δράσεις στη βάση των εθνικών προγραμμάτων.

β. Οι μονάδες Πρόνοιας και οι οργανισμοί του Δημοσίου εντάσσονται σταδιακά στο νέο σύστημα. Η διαδικασία αυτή συνδυάζεται με συγχωνεύσεις, αναδιαρθρώσεις, καθώς και μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στην Περιφέρεια, Νομαρχιακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση. Όλοι οι φορείς κοινωνικής φροντίδας, υπηρεσίες και προγράμματα κατατάσσονται και εντάσσονται στον σχετικό βαθμό κοινωνικής φροντίδας και στον αντίστοιχο διοικητικό θεσμό.
Οι δύο μεγάλοι οργανισμοί Πρόνοιας ΕΟΠ και ΠΙΚΠΑ, μετεξελίσσονται σε επιτελικούς κατά τον σχεδιασμό εθνικών προγραμμάτων, την τεκμηρίωση και έρευνα μελετών, την Εφαρμογή πιλοτικών και καινοτομικών προγραμμάτων. Λειτουργούν ως εθνικά παρατηρητήρια και στηρίζουν δράσεις στη βάση της επικουρικότητας. Στο μεταβατικό στάδιο, στηρίζουν δράσεις και λειτουργούν νέους θεσμούς, όπως π.χ. ΕΚΑΚΒ. Οι

λοιποί μεγάλοι οργανισμοί Πρόνοιας είτε καταργούνται, είτε συγχωνεύονται με άλλους.

γ. Ειδικό σώμα κοινωνικών συμβούλων σε αντιστοιχία πληθυσμού ευθύνης δικτύων ΠΦΥ, προβλέπεται ν' αναλάβει την επιστημονική στήριξη των υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο και την ενεργοποίηση των τοπικών κοινωνιών.